

РЕШЕНИЕ

№ 4098

гр. София, 19.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 22.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **2403** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуален кодекс /АПК/ във вр. с чл. 84, ал. 3, във вр. с чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.
Образувано е по жалба на К. А. М., лице от мъжки пол, [дата на раждане] в С., [населено място], гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], с адрес по регистрационна карта на чужденец – [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Решение № 2552 от 07.02.2023 г. на заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България /ДАБ/, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/ на жалбоподателя е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.
С жалбата се иска съдът да отмени оспореното решение със законните последици от това. Навеждат се оплаквания за съществени нарушения на административнопроизводствените правила – нарушения на чл. 35 и чл. 36, изразяващи се в липса на всеобхватно и обективно изследване на всички относими за случая обстоятелства и противоречие с материалния закон, поради несъобразяване на правнозначими съгласно приложимите хипотези обстоятелства, както и противоречие с материалния закон. Обосновава неправилност на преценката в решението, че И. е трета сигурна държава за жалбоподателя по смисъла на пар., т.9, букви г) и д) от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, тъй като И. не е страна по Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и Протокола за статут на бежанците от 1967г. към същата. Позовава се на правата по чл.18 и чл.19 от Хартата за

основните права на ЕС, на отговорността на държавата по чл.3 от ЕКПЧ по отношение на лице като жалбоподателя в и даденото тълкуване на тази разпоредба с решението на Съда по правата на човека по делото *N. J. and others* срещу Италия. Призната била нуждата от закрила на лица, чиито основания са възникнали, когато те вече са се намирали в приемащата държава – „бежанци *sur place*“ във връзка с чл.5 от Квалификационната директива. Позовава се и на чл.15 от тази директива, която урежда и „субсидиарна“ закрила на основанието по чл.15, , буква „а“ от нея. Пред съда жалбата се поддържа от жалбоподателя лично чрез преводач и от адв. Г. по предоставената му правна помощ. В ход по същество се претендира и основателността ѝ на посочените в същата основания. Изтъкват се и съображения, свързани с пребиваването на „семейството“ (брат, майката и бащата) на жалбоподателя в България.

Ответникът – заместник-председателят на ДАБ, чрез процесуалния си представител - в ход по същество юрк. П., изразява становище за неоснователност на жалбата и иска отхвърлянето ѝ. Посочва, че оспореното решение се основа на извода за умишлено укриване на информация при съпоставянето на всички факти в първото и второто производство и правилно е достигнал до извода, че има противоречие в бежанската история на чужденеца. Изтъкнатите причини определя като чисто икономически, и съответно жалбоподателя като икономически емигрант (мигрант), а не бежанец. Поддържа, че са разгледани подробно всички основания за предоставяне на статут и органът законосъобразно достигнал до извода, че чужденецът можело да се възползва от трета сигурна страна – И.. В И. получил документи от ООН, че можел да пребивава в И.. В справката, приета в последното съдено заседание по делото – било посочено, че Иракски К. щедро приема над 250 000 бежанци, търсещи убежище лица, предимно кюрди от С., живеещи в Иракски К.. Исква от съда да вземе отношение по този въпрос при постановяване на съдебното решение.

В заключение юрк. П. поддържа, че оспореното решение е правилно и законосъобразно, а жалбата е неоснователна и съдът следва да постанови отхвърлянето ѝ.

Софийска градска прокуратура, уведомена за производството по делото, не изпраща представител и не дава заключение по делото.

Службата на ВКБООН в България, уведомена за производството по делото чрез връчването на Определение на съда от 23.03.2023г. по делото, също не е взела участие и не е изразила становище по реда на чл. 3, ал.2 от ЗУБ.

По делото са приети доказателствата по административната преписка, и допълнително справки за актуалната ситуация в Сирийска Арабска Република и Република И., в това число в последната справка е обсъдена информация за възможност за легално достигане и установяване на сирийски бежанци в Иракски К..

Административен съд София-град, Първо отделение, 12-ти състав, като обсъди доказателствата по делото ведно с доводите и възраженията на страните и приложимите правни норми, извърши дължимата служебна преценка на оспореното решение по реда на чл.168 вр. чл.146 АПК, от фактическа и правна страна приема следното:

По допустимостта на оспорването:

Решението е връчено на 22.02.2023г., а жалбата до съда е подадена на дата 28.02.2023г., с оглед на което е в срок. К. А. М., лице от мъжки пол, [дата на раждане] в С., [населено място], гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], от С., с адрес по регистрационна карта на чужденец – [населено място],[жк], [жилищен адрес] с оглед на което оспорването е подсъдно и на Административен съд София-град.

По фактите съдът приема следното:

С оспореното по делото Решение № 2552 от 07.02.2023 г. на заместник-председателя Д. К. на ДАБ, е разгледана трета поред молба за международна закрила от К. А. М., подадена на дата 08.08.2022г. – лист 72 от делото. Същата представлява бланка, в която само е посочено, че от властите на Република България се иска закрила. Молбата е подписана и от преводач и длъжностно лице. Видно е, че по преписката се съдържа и мотивирана подробно молба за закрила с вход. номер от дата 22.06.2022г., която е подробно мотивирана със следните основания последващата молба за закрила да бъде допусната до производство и уважена, а именно:

- Посочено е, че по първата молба за закрила са възприети погрешно важни обстоятелства от неговата бежанска история, а именно факта, че той и семейството му 5 години от 2015- 2021г. са живели в И.. Въз основа на това било прието, че И. е трета сигурна за него държава, че там се намира голяма част от непосредственото му и разширеното му семейство, както и , че може да се върне да живее там. Представя нови документи,: Служебна бележка от Главно командване на армията на въоръжените сили на С., че е призован за наборна военна служба и го изпращат във военните действия. Тази призовка е получил през 2014г. след което се наложило да се укрива и да живее под прикритие до момента на напускане на страната. Представя семейна книжка за него, съпругата и децата му, от която било видно, че има сключен граждански брак в С., децата му били родени пак в С. 2016, 2018 и 2021г. Последното му дете също било родено в негово отсъствие, жена му и децата му през цялото време живели в С. и никога не са живели в И.. Представените документи доказвали, че И. не е сигурна държава за него. Счита тези обстоятелства за нови, които налагали регистрация на повторната му молба за закрила, като тя се подкрепяла и от ситуацията в страната му по произход – С..

Съгласно докладна записка на орган при ДАБ от 02.08.2022г. е посочен резултата от първата молба за закрила – влязло в сила решение за отказ след съдебно обжалване, направено е предложение втората молба за закрила да бъде извършена регистрация и да се счита за допусната до производство за предоставяне на международна закрила по общия ред.

Регистрацията е извършена, като е съставен регистрационен лист, Евродак дактилоскопна карта – без съвпадение с подадена молба за закрила в друга държава от ЕС. Жалбоподателят е поканен за провеждане на интервю на 17.08.2022г., но същото е проведено на 18 август 2022г., за което е съставен протокол – л. 51 от делото.

На интервюто жалбоподателят е посочил, че е роден и живял до октомври 2020г. в [населено място], област Х.. През 2015г. поради събитията се местили в околностите на селото. Женен бил от 2015г., с граждански брак, имал и семейна книжка, със съпругата му Х. И. имали три деца, в момента се намирили в родното му село, сключили брак в С.. Заявил е, че има непълнолетен брат в България – в Х., всички други от семейството му – родители, братя и сестри – в С.. Заявил е етническа принадлежност кюрд. На въпроса дали е посещавал други държави е заявил, че е бил в

Л., не помни коя година, но вече били във война, отишъл малко да поработи. На въпроса кога и с какви документи е напуснал държавата си по произход, е посочил следното: в края на 2020 година напуснал С., влязъл в Турция, където бил 15 дни, само преминал през Турция. През септември или октомври влязъл в България през телената ограда – била нарязана и в група от 8 човека, закарали ги в С. и се предал на полицията. Освен в Л. жалбоподателят е посочил, че е бил в Русия през 2014 г. с виза, не можал да си намери работа и се върнал. На въпроса защо е напуснал държавата си по произход е заявил, че през 2014 г. декември, „дойдоха да ме търсят за казармата“. Тогава имало война между редовната армия, кюрдите и свободната армия. И трите сили искали да воюва на тяхна страна. През това време той ходел по селата, занимавал се със земеделие и се криел. За обстановката в селото му посочва, че групировката ДАЕШ била наоколо, редовната армия контролирала околността и имало сражения. Между тях. Посочил е, че не е членувал в политически партии, не е бил арестуван никъде, не е осъждан и нямало заведени дела срещу него, не е бил жертва на насилие и не е имало заплахи срещу него, не е имал проблеми като кюрд или заради религията си – мюсюлманин сунит. Що се касае до проблем с официалните власти е изтъкнал – „само това, че не е отишъл в казармата“. Посочил е, че освен в Л. Русия и Турция, не е ходил другаде. Не желае да се завърне в С. заради казармата, заради бъдещето на децата му напуснал С., децата му са родени в С..

С жалбоподателя е проведено лично интервю на дата 21.10.2020 г. по първата му молба за закрила, а при регистрацията е посочил, че жена му заедно с децата му, родителите му, братя и сестри, се намират в И.. Посочил е, че през 2015 г. е заминал за Турция – легално, останал в [населено място] за двадесет дни, след което влязъл в И. нелегално през месец ноември 2015 г., установил се в [населено място], Иракски К., работел в строителството. На въпрос дали е женен, жалбоподателят е посочил, че се оженил през 2015 г. в [населено място], сключил религиозен брак, след което от ООН потвърдили брака му, можел да предостави само копие, със съпругата му имали две момчета, към датата на интервюто била бременна., имал и семейна книжка, в която били записани децата. Съпругата му се връщала в С. и децата са записани в семейната книжка. Неговите братя и сестри се намирали в И., имали документи от полицията и от ООН, че могат да пребивават там. Той, съпругата и децата му също имали документи за пребиваване от полицията и от ООН. Неговото семейство се намирало в И., другите се връщали в С., но той – не. Нямало редовна работа, затова напуснал И.. Военната си книжка получил през 2014 г. заедно с паспорта му, никой не го търсил за казарма, все го нямало, оставали му още три месеца докато го вземат в казармата.

На проведеното интервю на 04 декември 2020 г. жалбоподателят изрично е заявил, че е влязъл нелегално в И. през 2015 г., установил се в [населено място], жена му и децата му се намирали в [населено място]. В И., имал чичо в България. Напуснал И. защото нямало работа, иракчаните не ги обичали.

По време на производството по първата молба за закрила жалбоподателят е представил документ за самоличност – лична карта, издадена от Сирийска арабска република.

За компетентността на органа да издаде оспореното решение е представена Заповед № 03-15/03.05.2022 г. и за делегиране на правомощия по чл.48, ал.1, т.1-4 от ЗУБ, издадена от председателя на ДАБ.

С Решение № 2552/07.02.2023 г. заместник-председателят на ДАБ е отказал предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на К. М., подал молба за

предоставяне на международна закрила с вх. номер № 2844 от 08.08.2022 г., по проведено по общия ред по чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ производство. Изложени са в обобщение следните основания за отхвърляне на молбата за международна закрила:

1)Обсъдени са изявленията на жалбоподателя и мотивите му да напусне страната си по произход и да подаде искане за международна закрила. В тази връзка решаващите изводи на административния орган са, че същият е укрив факти относно неговия случай. Решаващите мотиви на органа са изградени върху обстоятелството, че жалбоподателят се след напускането на С., макар и да е пребивавал в други страни – Л., Русия, за 5 години се е установил в Иракски К., получил е разрешение за пребиваване от властите и подкрепа от ООН, в Иракски К. и конкретно в [населено място] е сключил и брак с негова братовчедка, имал родени деца от брака, изложено е, че семейството му е автономния иракски район. По тези съображения и етническата принадлежност на жалбоподателя – кюрд е прието, че достъпът му до Иракски К. е улеснен и този автономен регион отговаря на всички предвидени критерии по пар.1, т.9 ДР на ЗУБ за трета сигурна страна. Също предвид обстановката в С., е прието невъзможност да се завърне в страната си по произход. Също е аргументирано, че жалбоподателят е потърсил закрила от властите в И..

2)Прието е въз основа на изявленията му, че не е налице преследване и нито едно от предвидените основания по чл.8, ал.1 – ал.5 ЗУБ за предоставянето на статут на бежанец, нито съществува заплаха за живота и здравето му на основанията, предвидени по чл.9, ал.1, ал.6 и ал.8 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут.

3)Прието е, че причините за напускането на С. са военните действия и липсата на работа. Във връзка с твърденията на жалбоподателя, че не желае да служи в редовете на армията, органът се е позовал на глава V, буква „В“ от Наръчника за процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН, според който текст само по себе си опасенията от преследване и наказание за дезертиране или опит за бягство от военна служба, не представлявали основателни преследвания по смисъла на дефиницията по Женевската конвенция – чл.1 - А.

4)При преценката на Иракски К. органът е взел предвид изявленията на жалбоподателя на проведените лични интервюта с него, че е пребивавал в автономния регион в продължение на 5 години, като е имал документ за пребиваване, че не е имал проблеми на етническа или религиозна основа, с властите, в И. било семейството му, там създал семейство и са родени децата му. Родителите му, братята и сестрите му също се намирили в Иракски К., цялата фамилия притежавала документи за пребиваване в И., както от полицията, така и от ООН. Нямамо никакви основателни причини да се счита, че нямамо да бъде допуснат отново до Иракски К. и, че не би бил защитен от властите ако поиска закрила. Посочено е, че И. не е страна по Конвенцията за статута на бежанците, от 1951 г. и Протокола за статута на бежанците от 1967 г. към Конвенцията, което не означавало автоматично, че не може да се приеме като трета сигурна държава. Органът е посочил, че предпоставките, посочени в Допълнителните разпоредби на ЗУБ за трета сигурна държава са налице в своята кумулативност. Органът е посочил, че жалбоподателят можел да се установи в Иракски К., след като в страната му по произход е налице въоръжен конфликт и опасност за живота му. В подкрепа на този факт административният орган се е позовал на обстоятелството, че жалбоподателят е кюрд, а в Иракски К. преобладаващото население са кюрди. По тези съображения органът приема че И. и в частност Иракски К., се явява „трета сигурна държава“ по смисъла на пар.1, т.9 ДР

на ЗУБ.

За да отхвърли молбата за закрила, решаващият орган се е позовал на фактите, изложени в Справки с вх. № МД-655/17.10.2022 г. и вх. № МД-837/20.12.2022 г. на Дирекция “Международна дейност” при ДАБ – конкретно в мотивите на стр. 5 от оспореното решение, на лист 18 от делото. Справките са представени и приети по делото.

По делото са изискани от настоящия състав актуални справки за ситуацията в С. и И., както и за положението на кюрдите в двете страни и възможностите за легално достигане и установяване на сирийски бежанци в Иракски К.. От ответника са представени съответно справки вх. № ЦУ-665/19.05.2023 г. и вх. № ЦУ – 662/19.05.2023 г., които са приети като доказателства в съдебното производство.

Правна преценка на съда по основателността на жалбата:

Оспореното решение на заместник-председателя на ДАБ се явява издадено от компетентен административен орган. Оспореното решение отговаря на общите изисквания за форма и съдържание по чл. 59 АПК. Посочени са както фактическите, така и правните основания за издаването му.

Изложени са поотделно съображения защо на жалбоподателя не следва да се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут, като са обсъдени, както данните от представената бежанска история, така и обстановката в страната по произход, респективно в И., където жалбоподателят е пребивавал.

Въпреки това административният орган не е взел предвид факта, че И. не е страна по Женевската конвенция за статута на бежанците. Съгласно § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, за да се приеме една страна за „трета сигурна страна“, то в нея би следвало да съществува възможност едно лице да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Такава възможност в И. обаче не съществува, както се и твърди от жалбоподателя.

Видно от по-горе цитираната справка с вх. № ЦУ – 662/19.05.2023 г., в т.3, озаглавена „Положение на сирийските граждани – араби, регистрирани като бежанци от ВКБООН в Иракски К..Достъп до пазара на труда, здравеопазване и образование.“, се посочва и следното:

-ВКБООН и партньорите предоставят правна помощ на лица, за да осигурят тяхната гражданска документация, за предоставяне на консултации и помощ на лица преживели основано на пола насилие.

- Регистрацията (за бежанци) и достъпът до гражданска документация (за вътрешно разселени лица) са ключови интервенции за закрила, намаляващи риска от задържане/ограничаване на движение, връщане на бежанци и позволяващи достъп до обществени и хуманитарни услуги в И..

-ВКБООН издава удостоверения на хора, търсещи международна закрила.

В допълнение Комисариатът подкрепя Постоянната комисия на Министерството на вътрешните работи за регистриране на бежанци и търсещи убежище лица и улеснява достъпа им до хуманитарни разрешения за пребиваване, издавани от регионалното правителство на К. за бежанци, намиращи се на територията на автономния регион.

-В справка а – стр.6 от нея , л. 261 от делото са изложени и данни за финансово подпомагане от страна на ВКБООН на лица и семейства, оценени като социално и икономически уязвими.

- ВКБООН се застъпва пред иракското правителство за разработване на законодателни и политически рамки, съобразени с международното право /стандарты за закрила и най-добри практики, както и с други участници за включване на разселените лица в техните програми.“

-ВКБООН координира действията за всички бежанци в И. със съответните органи, агенции на ООН, международни и местни партньори. Конкретно за сирийските бежанци, съгласно Регионалния план за бежанците и устойчивостта , ВКБООН ръководи секторите за закрила, основни потребности и подслон, съвместно ръководи сектора за здравеопазване със Световната здравна организация и работи в тясно сътрудничество с министерството на планирането на И..

-В справката, на стр.7 от нея, л.262 от делото е посочено, че бежанците и търсещите убежище лица имат законно право да работят в частния сектор. Централното правителство не признава статута на бежанец на палестинците, но регионалното кюрдистанско го признава. Палестинците имат право да работят в частния сектор, но от тях се изисква да подновяват статута си всяка година. Сирийските бежанци успяват да получат и да подновят разрешителни за пребиваване и работа както в бежански лагери така и на територията на Иракски К., но не и в останалата част на страната. Централните иракски власти арестуват бежанци с разрешения за пребиваване в Иракски К. ,които търсят работа извън региона, и ги връщат обратно в автономния регион. (-В обобщение е посочено, че понастоящем близо 1,2 милиона иракчани продължавали да бъдат в положение на вътрешно разселени, а в допълнение, И. приема над 250 000 бежанци от други страни.

В същата справка се съдържа т.4 „Възможност за легално достигане и установяване на сирийски бежанци в Иракски К.“. В този раздел обаче няма никакви данни дали сирийски гражданин ще бъде допуснат и при какви условия да влезе в Иракски К., както и дали ще има сигурност, че няма да бъде върнат в С.. Така в тази част от справката са разгледани следните въпроси:

- възможностите за достъп до обществени услуги на всички вътрешно

разселени лица и бежанци в района на Иракски К.

-иракските закони предвиждали предоставянето на убежище или статут на бежанци иракското федерално правителство създадо система за предоставяне на закрила на бежанците, докато Иракски К. предоставял "разрешения за пребиваване на търсещи убежище и бежанци на своя територия", извън рамките на федералните закони.

-сирийците съставлявали по-голяма част от бежанското население и почти всички бежанци пребивавали в Иракски К., на чиято територия са изградени 10 бежански лагери.

-в справката на лист 8 в тази раздел - стр. 263 от делото изрично е посочено и следното: "На системата липсвали процедурни гаранции, включително ефективно право на обжалване, а законите не предвиждат специални разпоредби за групи със специални потребности, включително деца и хора с увреждания, но и не изключва техния достъп до закрила."

-В справката също е посочено, че сирийските бежанци продължавали да се сблъскват с ограничения за пребиваване и движение извън района на Иракски К.- информация потвърдена от Кюрдската организация за защита на правата на човека. Според кюрдистанските власти, в автономния регион, вътрешно разселените лица и бежанците имали свобода на движение в рамките на Иракски К.. Съществувала и практика, която позволявала краткосрочни посещения в С..

- Засегнати са въпроси относно възможностите за работа на сирийските бежанци. Посочено, че тези лица успявали да получат и да подновят разрешителните си за пребиваване и работа както в бежанските лагери, така и в Иракски К. като цяло, но не и в останалата част на страната, централните власти не разрешавали такива лица да пребивават и работят извън Иракски К.. Според ВКБООН, както на бежанците, така и на търсещите убежище лица без виза, е разрешено да работят официално в Иракски К., ако са получили разрешение за пребиваване на територията на региона и са навършили 15 - годишна възраст.

Видно е, че от така изнесените данни в част 4 на справката, приета пред съда, не може да се направи извод за това дали лице като жалбоподателя ще бъде приет без виза в Иракски К..

В справката за Република И.,у, представена по административната преписка - към 20.12.2022г., също не е разгледан въпроса за възможностите лице от сирийски произход да бъде допуснато да влезе на територията на Иракски К., в това число да му бъде издадено разрешение за пребиваване , след като е напуснало тази страна. Такива данни не се съдържат и в предходни справки по преписката, например справката относно Република И. на л.130 от делото и по-конкретно т.б от нея

"Сирийски бежанци". В справката към 23.06.2020 г. за Република И., л. 127 от делото, също няма такива данни. в т. 2 от тази справка "Подават ли молби за закрила сирийци пред ВКБООН и оказва ли тази организация съдействие на територията на И.?", са посочени следните аспекти на дейност на международната организация на място в И. и околните региони, заедно с партньорите и иракските държавни органи:

1)закрила на бежанци, вътрешно разселени лица и завръщащи се лица, която включва дейности свързани с регистрация, правна и социална подкрепа, предотвратяване и реагиране на основано на пола насилие и сексуална експлоатация и злоупотреба, закрила на децата, събиране на разделени семейства и мониторинг на безопасни, доброволни и достойни връщания;

2)подслон и основни нужди

3)координация и управление на лагери.

Следва да се посочи, че дейностите на ВКБООН в региона по отношение на завръщащи се лица и вътрешно разселени лица, касаят иракски граждани. Независимо от обстоятелството, че тези лица и сирийските граждани, които следва да се считат за чужди граждани или бежанци в И., имат достъп до услугите на ВКБООН, то по отношение на възможностите за пребиваване и влизане, е очевидна значителната разлика между тези лица.

Също следва да се подчертае, че услугите на ВКБООН, свързани с правна помощ, регистрация и издаването на удостоверения на сирийски граждани, търсещи международна закрила, не са равностойни на актове на федералното правителство на И. или на правителството на автономния регион Иракски К., съответно издаваните от ВКБООН актове не предоставят право на пребиваване или разрешение за влизане и пребиваване в тази страна.

ДАБ не е разгледал доколко всъщност регистрацията от международната организация, а не от правителство, отговаря на условието на § 1, т. 9, б. „г“ от ДР на ЗУБ, по отношение на сирийски гражданин, и лице, което не е от палестински произход. Също не е разгледал въпроса за валидността във времето на "документите за пребиваване от полицията и от ВКБООН" въпреки данните за задължението за подновяването им и ограничената и валидност във времето - за една година.

В случая е известно, че Република И. не е подписала Женевската конвенция за бежанците, но въпреки това, както се посочи по-горе, съществува законодателство, което макар и да страда от пороци, свързани с процедурата, предоставя международна закрила. По отношение на

автономната област Иракски К., не само следва да се изключи, че договаряща страна по конвенцията, но от данните в справките е видно, че и не предоставя бежански статут, т.е. сирийски гражданин би могъл да поиска и да му бъде предоставен статут от властите на И., извън Иракски К..

Административният орган не е разграничил, че сирийските бежанци, сред които и жалбоподателя, се намират преимуществено в Иракски К., който предоставя на такива лица разрешения за пребиваване, а не международна закрила, както и, че свободата им на движение извън автономния регион е ограничена, съответно не е засегнал и въпроса дали е възможно да се върне обратно в Иракски К. или иракските власти извън автономния регион е възможно да му предоставят право на влизане на друго място в страната. Следователно, в този случай най-малкото административният орган неправилно е приел, че в конкретния случай са налице предпоставките по пар.1, т.9 ДР на ЗУБ и то в своята кумулативност. Органът без да обсъди конкретни данни и обстоятелства, действащите закони, е приел, че етническата принадлежност на жалбоподателя - кюрд, би спомогнала за неговото безпрепятствено установяване на територията на автономната област, предвид общоизвестния факт, че преобладаващото население са кюрди. Тези мотиви на административния орган най-малкото не почиват на изискващата се обективна информация и не са налице най-малкото изискванията по пар.1, т.9 за Иракски К. като "трета сигурна страна" относно следното:

-Изискването по буква г) - съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец, доколкото Иракски К. не предоставя такъв статут

-Изискването по буква д) - са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава, такива данни по отношение на Иракски К. и И. не само не са събрани, но и възможността да влезе на територията на автономния регион не е обсъдена. Изтъкнатото от административния орган обстоятелство, че жалбоподателят е с етническа принадлежност "кюрд" не е подкрепен с данни - нито от фактическо нито от правно естество, поради това съставлява само предположение, че достъпът му ще бъде улеснен.

Посоченото в пар.1, т.9, буква д) преценката относно трета сигурна страна не може да се основава на изцяло на предположения, а на сигурност относно приемането на търсещото закрила лице в третата страна. НАЦИОНАЛНАТА РАЗПОРЕДБА СЛЕДВА ДА СЕ ПРИЛАГА в съответствие с даденото тълкуване от съда на ЕС на чл.35, първа

алинея, буква б) от Директива 2013/32.

Съдът на ЕС се е произнесъл относно критериите за преценката на трета сигурна страна, като е дал тълкуване на чл.35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32. Процедурната директива в казус, в който става въпрос за страна - Й., която не е договаряща по Женевската конвенция страна, в която оперира ВКБОН чрез U. по отношение на пристигащи палестински бежанци, с Решение на Съда (голям състав) от 25 юли 2018 г. по Дело А., C-585/16, ECLI:EU:C:2018:584. Съобразно даденото тълкуване на посочената разпоредба:

"(...) трябва да се счита за ползващо се от друга закрила в тази трета страна по смисъла на тази разпоредба, когато третата страна:

-се задължава да приеме обратно заинтересованото лице, след като то е напуснало нейната територия, за да поиска международна закрила в Европейския съюз, и

-признава посочената закрила или помощ от U. и зачита принципа на забрана за връщане, като така дава възможност на заинтересованото лице да пребивава на нейна територия в безопасност, при достойни условия на живот и докато рисковете в територията на обичайното пребиваване го налагат."

Административният орган не е обсъдил дали са изпълнени изискванията по чл.35, първа алинея, буква б) от Директива 2013/32, при това тези изисквания следва да са кумулативно дадени. Видно е, че принципът забрана за връщане според даденото тълкуване, включва и пребиваване в безопасност и при достойни условия на живот, а третата страна следва да се задължи да приеме лицето, т.е. да му предостави право на влизане. Посочените критерии за преценката на трета страна като сигурна по отношение на търсещото международна закрила лице, не са изрично предвидени в пар.1, т.9 от ДР на ЗУБ, но са приложими в казуса по делото, доколкото се касае за предоставяне международна закрила. Доколкото даденото тълкуване от СЕС на правото на ЕС е задължително, административният орган е следвало да съобрази критериите за трета сигурна страна в решението по делото А. и в същия смисъл и съдържание да приложи и националните разпоредби.

В допълнение при липса на информация за правото влизане и останалите критерии по делото А. за трета сигурна страна, административният орган е следвало да разгледа възможностите за връщане на жалбоподателя в С. и според конкретното обстоятелство, въз основа на което жалбоподателят търси международна закрила, а именно чл. 8, ал. 5, т. 5 от ЗУБ, доколкото

е задължен съгласно чл.75, ал.2 ЗУБ да обсъди всички факти и обстоятелства.

Административният орган е следвало да обсъди информация и вземе предвид отказ от отбиване на военна служба, опасностите от репресии спрямо жалбоподателя в случай на отказ от отбиване на военна служба, както и от възможностите жалбоподателят да участва в извършването на военни престъпления, ако бе останал в С. и бе включен в армията, като съобрази даденото тълкуване в Решение на СЕС от 19 ноември 2020 г. по дело EZ, С- 238/19, **ECLI:EU:C:2020:945**.

С посоченото решение е дадено тълкуване на чл. 9 параграф 2, буква д) от Директива 2011/95. Разпоредбата е озаглавена "Действия на преследване", като има предвид прилагането на чл.1 А от Женевската конвенция, видно от параграф 1 на същата разпоредба. Съгласно тълкуваната хипотеза - по чл.9, ал.2, буква д) от Директива 2011/95, действията на преследване могат да приемат и формата на " д) наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпления или на деяния, попадащи в приложното поле на основанията за експулсиране, посочени в член 12, параграф 2;" видно е, че чл.8, ал. 5, буква д) от ЗУБ възпроизвежда идентично разпоредбата на директивата като форма на преследване.

Вместо да обсъди посоченото основание по националното право - по чл.8, ал.5, буква д) ЗУБ и съобрази даденото тълкуване от Съда на ЕС на чл.9, ал.2, буква д) от Директива 2011/95, по цитираното по-горе дело, административният орган се е позовал само на глава V, буква В от Наръчника за процедури и критерии за определяне на статут на бежанец " издаден от службата на ВКБООН, като е изложил и доводи, че сирийският гражданин е напуснал държавата си за да търси по добър живот. Административният орган е следвало да обсъди личното положение на молителя и изнесените от него данни в контекста на посочените основания по националното право и правото на ЕС и даденото задължително тълкуване от СЕС с решението на съда по дело EZ, С-238/19, при преценката дали са налице действия на преследване по смисъла на - по чл.9, ал.1 във връзка с ал.2, буква д) от Директива 2011/95, като основание за предоставяне на международна закрила.

Също така в решението не са обсъдени и не се съдържат по административната преписка документите, които жалбоподателят сочи, че прилага към втората си молба за закрила, заведена на дата 22.06.2022г. , представена на лист 75 по делото. Към тази молба се сочи че се

представя копие с превод на призовка за наборна военна служба и копие с превод на семейна книжка, които не са представени. Органът е следвало да изиска представянето на тези доказателства, да ги обсъди и така да съобрази изложените основания за предоставяне на международна закрила във втората молба за закрила от 22.06.2022г.. На стр.2 от оспореното решение органът изрично е посочил тази молба, но не е обсъдил наведените в нея основания, само е изтъкнал след съпоставка на твърденията му, че единственото ново обстоятелство в настоящото производство, се явявало умишлено укриване на информация за неговия случай., позовал се е на чл.13, , ал.1 т. 7 ЗУБ - молбата за предоставяне на международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл.8, ал.1, и ал.9 и чл.9, ал.1, б и 8 и, чужденецът умишлено в устна или писмена форма, дава невярна или укрива съществена информация относно своя случай. Следователно, органът е задължен да обсъди и предвидените в закона основания за предоставяне на международна закрила, независимо от поведението на лицето. Органът е следвало да изиска доказателствата, които се сочи че се прилагат към втората молба, чрез провеждане на ново лично интервю да се даде възможност на търсещото закрила лице да посочи допълнителни данни и да уточни неясноти и противоречия в твърденията си по относимите обстоятелства. Така след като във втората молба за закрила и третото лично интервю във връзка с нея жалбоподателят е твърдял коренно различни данни за мястото на пребиваването си след 2015г., на съпругата и децата му, не са му зададени въпроси и не му е предоставена възможност да уточни различията в твърденията си и да даде някакво разумно обяснение. Поради това органът е нарушил служебното си задължение по чл.9, ал.2 и чл.35 АПК да събере служебно относими доказателства, дори и да няма искания за това и задължението да издаде акта след като изясни всички факти и обстоятелства .

Като не е обсъдил личното положение на жалбоподателя от гледна точка на чл. 8, ал.5, буква д) ЗУБ и чл.9, ал.2, буква д) от Директива 2011/95, не е събрал и обсъдил доказателства, а се е позовал само на глава V, буква В от Наръчника за процедури и критерии за определяне на статут на бежанец " издаден от службата на ВКБООН, административният орган е допуснал не само процесуално нарушение по чл.75, ал.2 ЗУБ, но и несъответствие с приложимия материален закон на издаденото от него решение, доколкото не може да се установи съответствието му с приложимите разпоредби.

Посочената разпоредба - чл.75, ал.2, първото изречение от ЗУБ задължава административният орган: "При произнасяне по молбата за

международна закрила се преценяват всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с възможността да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие, включително и дали молителят е упражнявал дейности, чиято единствена цел е да получи международна закрила." В допълнение на всичко изложено, органът е приел, че Иракски К. е трета сигурна страна за жалбоподателя, т.е., че може да се ползва от закрилата на друга държава, без да обсъди допълнителното изискване "чието гражданство би могъл да придобие", което съставлява условие, различно от директивата и даденото тълкуване по делото А., обсъдено по-горе, за критериите за трета сигурна страна, която не е договаряща страна по Женевската конвенция за убежището и бежанците.

При горните обстоятелства, с оглед правото на защита на търсещото закрила лице и необходимостта от изясняването на допълнителни обстоятелства по процесната молба за закрила, съдът не следва за пръв път да обсъжда по същество дали на основанията по чл. 8, ал.5, буква д) ЗУБ и чл.9, ал.2, буква д) от Директива 2011/95 следва да бъде предоставена международна закрила на жалбоподателя, или дали съгласно пар.1, т.9 ДР на ЗУБ, И. и конкретно Иракски К. е трета сигурна страна за него като основание да бъде отказана международна закрила.

По изложените съображения, при издаване на оспореното решение са допуснати нарушения на чл. 75, ал.2 ЗУБ във връзка с чл.9 и чл.35 АПК, които са съществени, тъй като са довели и до несъответствие на оспореното решение с приложимите материално-правни разпоредби – пар. 1, т.9 ДР на ЗУБ и даденото тълкуване на чл.35 от директива 2013/32 по делото А. от СЕС, чл. 8, ал.5, буква д) ЗУБ и чл.9, ал.2, буква д) от Директива 2011/95, и даденото тълкуване на чл. 9 параграф 2, буква д) от Директива 2011/95. Оспореното решение е незаконосъобразно на основанията по чл. 146, т.3 и т. 4 от АПК, с оглед на което съдът следва да постанови неговата отмяна.

Съдът съгласно чл.172, ал.2 АПК след отмяната на оспореното решение, следва да върне преписката на административния орган за ново произнасяне в производство по общия ред по процесната молба с рег. № с вх. № КП -2625/22.06.2022г. за международна закрила, при спазване на изложеното в мотивите на съдебното решение по тълкуването и прилагането на закона и след събиране на допълнителни доказателства служебно.

Съгласно чл.85, ал.5 ЗУБ, когато административният съд отмени

обжалваното решение на административния орган и върне преписката със задължителни указания за ново произнасяне по молбата за закрила и не е определил срок за издаване на новия административен акт, председателят на Държавната агенция за бежанците е длъжен да вземе ново решение в срок до три месеца. Тъй като се налага събирането на нови доказателства, този срок следва и да бъде определен от съда. Тъй като решението на административния съд подлежи на касационно обжалване, съгласно чл.85, ал.4 ЗУБ, то новото произнасяне следва да бъде извършено в посочения от закона срок само след евентуалното влизане в сила на разпореденото от настоящия съд. При тези обстоятелства, съдът не следва да определя различен срок от предвидени в чл.85, ал.5 ЗУБ, поради което не следва и да постанови изричен диспозитив със съдебното решение по този въпрос.

На основание изложеното и чл.172, ал.2 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С.-ГРАД, 12-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на К. А. М., лице от мъжки пол, [дата на раждане] в С., [населено място], гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], Решение № 2552 от 07.02.2023 г. на заместник-председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на Република България, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците е постановен отказ да се предостави статут на бежанец и хуманитарен статут, по молба на лицето с рег. № с вх. № КП -2625/22.06.2022г. и в производство по общия ред.

ВРЪЩА преписката на заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците за ново произнасяне в производство по общия ред по молба с рег. № с вх. № КП -2625/22.06.2022г. за международна закрила, подадена от К. А. М., лице от мъжки пол, [дата на раждане] в С., [населено място], гражданин на С., ЛНЧ [ЕГН], като съобрази задължителните указания на съда по прилагането на закона, изложени в мотивите на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14 дневен срок от получаване на съобщението, че е изготвено.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи.

Съдия: